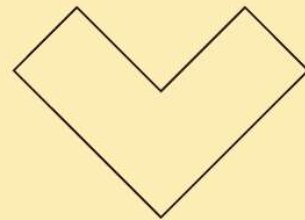




צוואה מוקדמת

הייטקיסטים אחרי אקזיט או לפני רילוקיישן, משפחות אלטרנטיביות או זוגות בהליכי גירושים, אנשים שחוו אובדן או תאונה, וזו רשימה חלקית בהחלט של צעירים, שכבר כותבים את צוואתם. מה שהייתה פעם נחלתם של בני גיל הזהב או של צעירים מהאלפיון העליון, הופכת בשנים האחרונות לחלק מהתכנון ארוך הטווח של בני 30-40 ממעמד הביניים. וגם: **למה המוות זה לא הדבר הכי גרוע שצריך להתכונן אליו. דוח G ← חן שליטא**



המבצע חוזר!

זו לא טעות 2

ניסאן אקו מיקרה

עד **35,000** ₪
הנחה

טויוטה אוריס
היברידית

עד **22,000** ₪
הנחה

מיצובישי אאוטלנדר
7 מקומות

עד **25,000** ₪
הנחה

סקודה אוקטביה

עד **22,000** ₪
הנחה

פולקסווגן ג'טה

עד **23,000** ₪
הנחה



מגוון רכבים מיד ראשונה
ואפס קילומטרים בהנחות מיוחדות!

אֵלְדָן eldan

למי שרוצה להצטרף

eldan.co.il | *3003 | f

ההנחה ממחירון לוי יצחק ללא הפחתות ובכפוף לתקנון

מ

שהו עובר בשנים האחרונות על בני השלושים הארבעים בישראל. יותר ויותר אנשים כותבים כיום צוואה. מה שהיה פעם נחלתם של בני 65 ומעלה או של צעירים מהאלפיון העליון, הופך בשנים האחרונות לחלק מהתכנון ארוך הטווח של קבוצות ממעמד הביניים: משפחות אלטרנטיביות, שהחוק לא תמיד מכיר בהן, מנצלות את הצוואה כדי להבהיר עניינים. זוגות בהליכי גירושים – בעיקר בשלב שאחרי הפרידה ולפני הגט הרשמי – ממחרים לוודא שגם אחרי המוות, הגרוש לא ייהנה מרכוש. הייטקיסטים אחרי אקוויט או לפני רילוקיישן מבינים שיש להם כמה פינות לסגור כדי לישון בשקט, ואנשים שחוו אסון במעגלים הקרובים – או שחוו תאונה שגרמה להם לראות את המוות מול העיניים – מפנימים שהחיים שבימים, והולכים גם הם לעשות סדר.

אין אומנם נתונים רשמיים על היקף התופעה, אבל לישון בשקט, במעט משרדי עורכי דין היא שמדובר בתופעה שמתחזקת דווקא בקרב הרוד שמתקשה הרבה יותר מהוריו לקנות דירה ולהשקיע בנכסים משמעותיים. "כמו שהסדר ממון הוא כיום דבר שכיח, אבל פעם אנשים היו מבטלים התונה בגללו, כך קורה עכשיו עם צוואות", אומרת עו"ד שירי ליני, אחראית תחום ניהול הון אישי ולקוחות

שמאיינת אתו. "הצעירים יותר ענייניים ופרקטיים. בגלל שהילדים שלהם קטנים, אין אצלם את ההתחשבנות עם הילדים שמאיינות את הגיל המבוגר שאומר – אני לא אוריש לו כי הוא לא בא לבקר או לא התקשר להגיד חג שמח", אומרת עו"ד רויטל כ"ץ ממשרד הרצוג פוקס נאמן, שמתמחה בייצוג ניהול עזובנות, צוואות והסכמי ממון. "החשיבה לגבי הילדים מתייחסת לעניינים תכליתיים כמו באיזה גיל יקבלו את הכסף ומי ישמור להם עליו עד אז. זה הרבה יותר קל כשהכול רחוק ותיאורטי, כי מה אכפת לנו לומר שהילד לא יקבל את הכסף לפני גיל 25, כשאני ממילא מתכנן למות רק בגיל 120 והילד יהיה אז כבר בן 85.

"הברל נוסף בין הדורות הוא ההובלה שתופס הגבר בדור המבוגר יותר, בעיקר כשהוא זה שנתפס כמפרנס העיקרי ובעל הון מבין השניים. האישה נוכחת במפגשים שנוגעים לצוואה, אבל משרת שהיא סומכת עליו והוא זה שמנווט וקובע. אצל הצעירים זה מלכתחילה יותר שוויוני."

נישאר בנוחות התיאורטית שהזכרת קודם. דווקא בשהבול בתיאוריה וכולם בריאים וצעירים, אנשים לא מפקחים מכל ההתעסקות הזו? למשל, שזה ייצור ריבוים או יעשה עין הרע?
יש אנשים שבאו בחשש גדול, והתאהבו בתהליך. יש משהו נכון בלעשות סדר. לחשוב מה

"עשיתי צוואה לראשונה בגיל 41 ועדכנתי אותה עכשיו שוב אחרי שמונה שנים, כי אני בפרק ב' ודברים השתנו", מספרת עו"ד רות דיין וולפנר [מימין]. "אני מודה שהיו לי דמעות כשכתבתי את הצוואה. מאוד קשה רגשית להתמודד עם הידיעה שבסוף נמות, ובכתבת צוואה אתה מתעמת עם ההבנה הזו, שרוב האנשים מדחיקים ביומיום"

פרטיים במשרד פירון. "מתחילה אותה התעוררות לגביהן. לא בגלל שאנשים צעירים התחילו לחשוב יותר על המוות, אלא כי הם רוצים לשמור על הרכוש שבכל זאת הצליחו לצבור ולהתכבד מי בריק יגע בו, בלי להשאיר דבר ליור המקררה.

"אני לא מרבת כאן על בני המשפחות עם הכסף הגדול, שתמיד כתבו צוואות, אלא על מעמד הביניים פלוס. זה דור הרבה יותר קשוח מהוריו, שלא מאמין בשיתוף, אולי בגלל שהגב הכלכלי שלו פחות חזק מזה שהיה לדורות שלפניו. הכול מאוד שכלתני ופרקטי."

דוגמאות?
"דואים את הקשיחות הזו גם בהסכמי הממון – האבא יאמר על כלתו, אקווי, אז היא לא תקבל רכוש משפחתי, אבל אחרי שנתיים שלוש או אחרי הילד הראשון, אפשר יהיה להעביר חצי מהדירה על שמה. בכל זאת, היא תהיה האמא של הנכדים שלי". והבן שלו, זה שיתחנן עם אותה בחורה, יגיד – הדירה שלי. עד המוות היא לא תיגע בה. ואם הוא מוריש לה את הדירה, הוא ידרוש שכן הווג החדש, אם יהיה לה כזה בעתיד, יהיה חייב לחתום על כתב ויתור בנוגע לזכויותיו בדירה."

"סגולה לאריכות ימים"
כשה נוגע לצוואה, לכל דור יש את הקטנוניות



פעם אם היא עדיין משקפת את הרצונות שלי ואת המצב המשפחתי המרוקן, וגם אם לא עושים את זה בתדירות גבוהה, לזכור לעדכן כשקורה משהו גדול בחיים כמו גירושים, לידת ילד או קניית בית".

ועו"ד רות דיין וולפנר מוסיפה: "ערכתי צוואה לאמא לארבעה ילדים. לשניים הגדולים שהיו מנישואים קודמים היא הורשה הרבה יותר מלקטנים שנולדו לבן הווג הנחשב שלה, שנחשב אדם עשיר."

נשמע הגיוני.
"השאלה מה יקרה אם הוא ירד מנכסיו או ינתק איתם קשר. הם יכולים להיות כמצב יותר בעייתי מהגדולים. כדאי תמיד לברוק אם המצב המתואר בצוואה עדיין מתאים לנסיבות."

הלכות: רווח תל אביבי בן 26

דיין וולפנר, בעלת משרד המתמחה בדיני משפחה וירושה, ערכה לא מעט צוואות בחייה, מה שלא יחסן אותה כשכתבה את זו שלה. "עשיתי צוואה לראשונה בגיל 41 ועדכנתי אותה עכשיו שוב אחרי שמונה שנים, כי אני בפרק ב' ודברים השתנו", היא מספרת בגילוי לב. "אני מודה שהיו לי דמעות כשכתבתי את הצוואה. למרות שאני תמיד אומרת לאנשים שצוואה זו סגולה לאריכות ימים, מאוד קשה רגשית להתמודד עם הידיעה שבסוף נמות, ובכתבת צוואה אתה מתעמת עם ההבנה הזו, שרוב האנשים מדחיקים ביומיום. זה כמו שיש אנשים שמפקחים לעשות הסכם ממון. אנשים מדחיקים את האפשרות שיתגרשו, למרות שלפי הסטטיסטיקה, שליש מהזוגות מתגרשים."

ואת בכל זאת מוענת שיש עלייה בכתבת צוואות בקרב הצעירים.

"כי גיל הגירושים יורד, ואנשים מבינים שאם ימותו בפרק הזמן שבין הפרידה לגט הרשמי, אפילו אם זה ימים ספורים לפני מתן הגט, הגרוש שאיתו הם ניהלו עכשיו מלחמה, יקבל חצי מהרכוש שלהם. הם רוצים לעקוף אותו ולהוריש הכול ישירות לילדים, שלא יקבל הלילה שום דבר דרך האפוטרופוסות."

זוגות צעירים שכבר עורכים הסכם ממון, ממשכיבים באופן טבעי גם לצוואה?

"בגלל אותה הרחוקה שדיברתי עליה, הרבה נמנעים להשקיע לצוואה. זה אבסורד שזוהי שוועק לשמייים, כי הסכם הממון שכל-כך הקפדתם עליו, לא חל לאחר המוות. אני מכירה מישוה שדווקא הרוויחה מזה. היא נישאה לגבר שררש הסכם ממון והפרדת רכוש מחוללת. הוא הקפיד שלא יהיה להם חשבון משותף ושמעבר לדירה שנתן לה, היא לא תקבל שקל מיותר. הכול ילך לילדים ולהוריו. בגיל 52 יצא לרוץ ומת. לא הייתה לו צוואה, והיא ירשה מתוקף היתנה בת זוגה החוקית חצי מהרכוש, כי זה מה שאומר החוק. ולא משנה שהסכם הממון היה ברזח אחרת לגמרי."

ולינד מוסיפה: "אצלנו אמרים שהסכם ממון ללא צוואה, זה כמו חצי היריון, כי הוא מגן על תקופת הנישואים, ולא על התקופה שאחרי המוות. ולכן במשפחות עם רכוש, גם בני העשרים פלוס מחברים צוואות, כדי שבת הווג לא תירש, למשל, את מניות העסק המשפחתי, אם זו לא הייתה כוונת המשפחה".

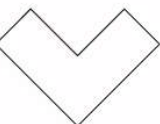
על אותן משפחות עשירות מרחיבה עו"ד נטלי דוידאי, שמרכזת את מחלקת בעלי הון במשרד איתן, מהולל, שדות: "אני מטפלת במשפחות רב דוריות ובמתעשרים חדשים. במשפחות מאוד מבוססות ומחיליים לתת מתנות לילד הבגיד ולהכניס אותו לחשבונות הבנק ולרכוש המשפחה, בזמן שההורים בחיים, כדי שאם יקרה משהו, הוא לא יודקף לצו ירושה כדי להיכנס לחשבון. אבל לא רוצים שאם הלילה הילד ימות, תהיה לבת הווג



נכון לכל ילד ואין אני רואה באמת לבן הווג שלי, במקום להשאיר הכול בבלגן כי אחריי המבול. מי שחושש מעין הרע, באמת לא בא. למרות שאני תמיד אומרת שאין לי סטטיסטיקה של אנשים שמתו חודש אחרי שרכבו צוואה, אלא כספת מלאת צוואות של אנשים חיים ובריאיים, שאני שמחה לפגוש מדי שנה, כדי לעדכן את הצוואות שלהם."

רק אל תגידו שאתם חוגגים את זה.
"לא צריך להגזים. נכון שלא באים אלינו בשמחה, ואנחנו לא פותחים שמפניה. יש לפעמים קצת אי נעימות, וכדי לנטרל אותה, אנחנו משתמשים בביטויים מרכיכים ומציניים שזה יקרה כשתגיע ל-120 או שצוואה זו סגולה לאריכות ימים. ערכתי צוואות לחולים ולבריאים, והתהליך יותר קל כשהבן אדם בריא והשיח הוא תיאורטי, למרות שיש גם יתרונות בכתבה כשהמחלה על השולחן."

ההתלבטויות פחות הישטריות.
"נכון. כשאדם חולה, לא צריך לנחש כל מיני תסריטים. את יכולה להעריך מה יהיו גילאי הילדים כשהו יהיה רלוונטי ומי יהיה כשיר לטפל בהם בטווח הזה. את מסתכלת למציאות בעיניים ולא מרמינת מצבי שלמות אופטימליים. אבל גם אצל מי שמדובר בעתיד רחוק, אני ממליצה לשלוף את הצוואה פעם בשנה ולקרוא אותה. צוואה זה לא מסמך ששמים במגירה ושוכחים ממנו. צריך לברוק כל



"הסכם ממון ללא צוואה, זה כמו חצי היריון, כי הוא מגן על תקופת הנישואים, ולא על התקופה שאחרי המוות", אומרת עו"ד שירי לינד [מימין]. "ולכן במשפחות עם רכוש, גם בני העשרים פלוס מחברים צוואות, כדי שבת הווג לא תירש, למשל, את מניות העסק המשפחתי, אם זו לא הייתה כוונת המשפחה"

צילומים: ענב מרמי, איל מילוט



"למות זה לא הדבר הכי גרוע שיכול לקרות לך בחיים", אומרת העיתונאית לינוי בריגפן [מימין], "יש דברים מורכבים יותר, וגם להם צריך להיערך. למשל, להחליט מי יקבל עליי אחריות אם מתישהו בחיי אאבד את הכושר הקוגניטיבי לקבל החלטות בעצמי, ולמנות אותו באמצעות ייפוי כוח מתמשך"



על מי אתם סומכים?

מה זה ייפוי כוח מתמשך, ומה הקשר לדאש הממשלה המנוח אריאל שרון

ייפוי כוח מתמשך הוא מסמך משפטי, שמאפשר לאדם לבחור מי יטפל בענייניו וכיצד ייראו חייו אם יהיה מוגבל בגלל מחלה או תאונה באופן שישיע על כושר השיפוט שלו. האפשרות להיעזר בו מעוגנת בחקיקה מאז אפריל 2017. ממשרד המשפטים נמסר כי עד כה הוגשו למשרדי האפוטרופוס כ-4000 אלפים ייפוי כוח מתמשך.

לדברי עו"ד יהונתן קניר, שטיפל בענייניו של לינוי בריגפן ושל טלילה יודפת המרואיינות בכתבה, בחודש מאי עמד מספרם על אלפים בלבד: "כך או כך", הוא אומר, "זה מספר זניח ביחס לאוכלוסייה הבוגרת בישראל המונה חמישה מיליון איש, ובמובנים רבים מדובר בכישלון לכלי החשוב הזה. יש 25 אלף תיקי אפוטרופוסות, ועשרה אנשים באפוטרופוס הכללי שמטפלים בהם וכמהם שיונידו מהם את הנהל. ייפוי כוח כזה משהור אוהם, וטוב שכן. בעיקר כשהוא מאוד מפורט, ולוקח בחשבון כמה שיותר סיטואציות".

קניר מספר כי "בייפוי כוח האחרונים שעשיתי לקח לאנשים חודש לחזור אליי עד שהחליטו על מי הם סומכים. אני ממליץ גם לעדכן את הבנק שיש ייפוי כוח כזה".

איך הבנק בכלל יודע שאדם הפך לנבצר?

"יהיו נשמות טובות שיספרו מסיבותיהן שלהן, או שהפקידה תשים לב שמדי חודש יש העברה למוסד סיעודי ותתקשר לשאלו למה. ברגע שהיא תבין שזה עבור בן הזוג, שערי החשבון המשותף יינעלו, ולא משנה אם היית ידועה בציבור או שנראה רשמית".

הבעיה היא שאיש לא רוצה לדמיין את זה.

"אריאל שרון חי למשל, שמונה שנים בנבצרות כשהוא שרוי בתרדמת, זו חתיכת תקופה, וכדאי לחשוב איך אנוהו רוצים להעביר אותה, אם זה יקרה לנו, ואיך היינו רוצים שיתנהלו החיים של המשפחה שלנו בתרדמת כזה. שאשתי והילדים יוכלו לנסוע לחו"ל? שהחלד שלנו, שחי בקהילה אבל לא מתפקד באופן מלא, יוכל להמשיך לקבל קצבה? יש אנשים שרוצים מטפלת 24/7 או מבקשים להימנע מטיפול פסיכיאטרי. ככל שהדברים יותר מפורטים, בהנחה כמובן שיש להם את הכסף לזה, הסיכוי שיבדו את רצונם גדל משמעותית".

מבטיחים הבטחות ומשביעים את בן זוגנו שיהרוג אותנו אם נהיה סיעודיים. כל הריבויים האלה הם קשקוש, כי בפועל, כש'shit happens', והוא קורה, את מבינה שהמורכבות של המצב בכלל לא הייתה ברורה לך".

עשיית גב צוואה?

"לא. יש לי יורש אחד, הבן שלי, ולכולם ברור מי יטפל בו אם יקרה לי משהו. דווקא בגלל מה שקרה לנו, אנחנו משפחה שמדסקסים בה הכול".

סביב ייפוי הכוח והדיונים בעל-פה, לא נוצרו עימותים והתעלבויות סביב השאלה למה עליי את לא סומכת שאטפל בילד או בבסק?

"אני מציעה לא להגיד לאנשים - היית מועמד לשמש כמופאה כוח אבל החלטתי שלא, אלא לעודכן רק את מי שבחרת בסוף. יש תהליך של חשיבה והתייעצויות מאחורי המסך הזה. המחוקק נכוננה דרש שיתקיימו כמה מפגשים עם עורך הדין כשבינו הנושא, כדי שאנשים יחשבו שוב וייקחו בחשבון מגוון שיקולים. לא שרבתתי סתם כמה שמת על צטלה".

chen-s@globes.co.il

סכסוכי ירושה מכוערים ומשפחה שמתפרקת בגלל ריב על דירה, יעשו צוואה כדי למנוע מראש כזה דבר. ועדיין, 50% מהאנשים שכותבים צוואות לא מערכנים את בן הזוג שכתבו צוואה, וגם אם כן, לא מספרים לו מה בדיוק כתבו בה".

ראית את זה קורה?

"כן, אנשים שנכנסים לפרק ב' הם הראשונים לעשות צוואות, כי הם כבר יודעים שגירושים זו אופציה, והם רוצים שהכסף ילך רק לילדים ולא לבן הזוג החדש. לפעמים הם מספרים אחד לשני מה כתבו ולפעמים מסתירים. אני זוכר זוג כזה, שלא כתבו צוואה הרדית וכל אחד מהם נכנס אליי בנפרד. אחרי שסיימנו ובאתי לרבר עם שניהם, הארשה אמרה 'איזה יופי שסידרנו את הכול חצי-חצי', שהיא באמת עשתה את זה כשהייתה מולי, אבל הבעל, שהיה בעל הממון, בכלל עבר עליה, וכשישב מולי לבד סירב להוריש לה הרבה דברים".

אמרת משהו?

"לא, אסור לי. יש חיסיון, אבל הבנתי בריעבר שהם סיכמו כנראה משהו אחר, שהגבר לא עמד בו. ואת זה היא תבין, אולי, רק בעתיד".

ואז, החיים דופקים בדת

"למות זה לא הדבר הכי גרוע שיכול לקרות לך בחיים", אומרת העיתונאית לינוי בריגפן, "יש דברים מורכבים יותר, וגם להם צריך להיערך. למשל, להחליט מי יקבל עליי אחריות אם מתישהו בחיי אאבד את הכושר הקוגניטיבי לקבל החלטות בעצמי, ולמנות אותו באמצעות ייפוי כוח מתמשך". בריגפן יודעת על מה היא מדברת. לפני ארבע שנים עבר בן זוגה, העיתונאי בן זילכה, אירוע מוחי, שהפך אותו לחולה סיעודי. "לא היה עולה על דעתי לחתום על ייפוי כוח כזה לפני שהוריתי אישית את ההשלכות של המצב שבו אין לך ייפוי כוח מבן הזוג, ואת צריכה אישור בית משפט על כל הוצאה. אני מבינה את ההיגיון שמאחורי זה - החשש שהאדם הסיעודי ינוצל על-ידי המשפחה, אבל הלימבו הביורוקרטי שזה משליך אותך לתוכו הוא מטורף".

תני דוגמה.

"יום לפני שבן נכנס לקומה (שממנה יצא, ועבר תהליך שיקום) רכשנו יחד קרקע לבניית דירה, והחלטנו שהיא יהיה זה שמטפל בה. לא הספקתי להתעדכן בפרטים, כל האינפורמציה נמצאת איפשהו אצלו, ואני לא יודעת אם הוא יתעורר אי פעם. אם היה לי ייפוי כוח מתמשך לא הייתי צריכה להילחם אחר כך מול עורכי דין כדי להתעדכן. מאז אני אומרת לחברות שלי, לפחות תכתבו על דף את מספר חשבון הבנק שלכן, ואת הביטוחים והחסכונות שיש לכן, ותמסרו לאמא או לאדם שאתן סומכות עליו. כדי שאתן או הקרובים שלכן לא תמצאו את עצמכם כמוני, מחטטים נואשות בניירת, בניסיון להבין מה קורה".

טלילה יודפת, סמנכ"לית לשעבר במקדונלדס ישראל, גם היא את אותה טלילה, כשבן זוגה, יוסי שלום, מנכ"ל חברת אינטרטיסט עם רקורד של מתחרה בתחרות איש הברזל, הפך ל"סיעודי" 100% כקבוצת תאונת אופניים. "אם יוסי, בן זוגי, היה חותם על ייפוי כוח כזה, המדינה לא הייתה מתערבת בחיינו כמו שהיא עושה עכשיו",

אומרת יודפת. "אני מרצה על זה עכשיו בהתגברות בכל מקום שמבקשים - בחברות שעוסקות בתכנון עסקי, בפורומים של עורכי דין, ועובדים סוציאליים, קופות חולים. הכול כדי להרתיע אנשים מלהגיע למצב שלי ולעודד אותם להסביר לאנשים כמה חשוב לחתום על ייפוי כוח".

תני דוגמאות להתערבות של המדינה.

"אני לא יכולה לגעת בשקל מחשבונית הבנק ששמו של יוסי מופיע בהם, גם אם זה חשבון משותף. גם כשמדובר בהוצאת כספים עבור הטיפול בו, אני צריכה לבקש אישור ולהגיש קבלות. כדי להוציא כסף עבור התחונה של הבת שלו מווגיות קודמת, הלכתי לבית המשפט ונתבעתי את המדינה. הכסף הגיע שלושה שבועות אחרי התחונה".

ומה היה חשוב לך שיהיה בייפוי כוח שכתבת?

"איזה רכוש יעבור לילדיי, ומתי. לקבוע איפה אהיה מאושפזת ומה יעשו איתי. כשיש ייפוי כוח, המדינה נדרשת לאשר רק העברות של מעל מאה אלף שקל והתנהלות היומיומית הרבה יותר פשוטה. אני רוצה להקצות 20 אלף שקל בחדש כדי להיות מטופלת במוסד יוקרתי, כמו זה שיוסי נמצא בו, כי אני לא רוצה להיות בבית עם עובד זר. זה משהו שחשוב להגיד אותו מראש, שאתה רוצה לשים על עצמך סכום כזה. יכול גם לבוא עורך הדין ולהוריד אותך לקרקע, כי הכספים שיש לך לא מאפשרים את זה, אבל חשוב לשים את הרצונות שלך על השולחן".

נשמע מאוד משבנע.

"את יודעת, כמה שאני מספרת את הסיפור שלי, אנשים משוכנעים שלהם זה לא יקרה. גם הקרובים אליי שאמרו שיעשו ייפוי כוח, בסופו של דבר לא עשו".

מה הרתיע אותם?

"ראשית, מפחד לדמיין את החיים שלך עם מגטליות של ילד קטן. גם יוסי ואני לא חשבנו על זה, למרות שכבר הייתה לו תאונת אופניים קודם, ולמרות שליוסי יש שלושה ילדים מנישואים קודמים, ושניים מהקשר איתי כידועה בציבור שלו, כך שהמצב דרש לעשות סדר. המחשבה לא עולה בדעתך, עד שהחיים ממש דופקים לך בדת".

זה גם לא תמיד שוטף לבחור את האדם שיקבל בשבילך החלטות.

"זה מעורר מצבים מאוד עדינים, גם בין בני זוג. ווגות חברים שריבתי אתם על זה התחילו להתלבט אם יהיה נכון למנות את בן הזוג כמופאה כוח. לא תמיד זה מובן מאליו, גם אחרי הרבה שנים יחד. כי מה יהיה אם הוא ימצא מישהי אחרת שתשיע עליו, ואם אני לא לגמרי סומכת עליו לגבי הטיפול בילדים, או חוששת שהוא לא ירצה לשלם עבורי על מוסד סיעודי יקר ויסתפק במשהו זול יותר, כדי לחסוך את הכסף. לפעמים אנשים מעדיפים להחתימו דווקא את האחים שלהם או בני משפחה אחרים, וזה יוצר משבר".

"לאנשים יש עכבות פסיכולוגיות", אומרת בריגפן, "הם מסרבים לדמיין את עצמם במצב סיעודי, ועוד לכפף את הדמיון להחלטות של ממש, כאילו שזה מה שבייבי עליהם את הצרה הזאת. בתחילת הווגיות, יש את הקטע הממודי הזה, שאנשים יושבים על השטיח בסלון, ואת שואלת אותו - אם היית נכה, היית נשאר איתך? והוא אומר שברור. וכולנו



"הצעירים יותר ענייניים ופרקטיים. בגלל שהילדים שלהם קטנים, אין אצלם את ההתחשבוניות שמאפיינות את הגיל המבוגר שאומר - אני לא אוריש לו כי הוא לא בא לבקר או לא התקשר", אומרת עו"ד רויטל כ"ץ [משמאל]. "החשיבה לגבי הילדים מתייחסת לעניינים תכליתיים כמו באיזה גיל יקבלו את הכסף ומי ישמור להם עליו עד אז"



גישה לחשבון המשפחתי. וגרוע מזה - שלכן הוגו החרש שלה תהיה גישה כזו, ולכן דורשים מהילדים לערוך צוואה."

מי היה הלקוח הכי צעיר שלך?
"דווק תל אביבי בן 26 שקיבל ירושה גדולה מהסבא וההורים לחצו שיעשה צוואה."

את עצמך עשית צוואה?
"לא, למרות שזה עלה בשחיתות בניי לבין בעלי יותר מפעם אחת."

הסנדלר הולך יפה.

"כנראה. יש פער בין המודעות לצורך הזה בצוואה לבין המימוש של זה בפועל. הוא נובע מפחד סביב כל הרעיון שלא אהיה פה יותר. אנשים שעושים צוואה הם אלה שהפחד מהריבים המשפחתיים שעלולים להתעורר בגלל חלוקה לא מוחשבת, גדול אצלם מהפחד שבטיטוס צוואה."

צוואה פעולה ליצור ריבים חדשים.

"כשעוברים חכם זה לא קורה. צוואה היא לא רק כלי לחלוקת רכוש, אלא גם כלי להסביר את השיקולים שלך - למה בחרתי באדם הזה לכסף ובאדם אחר לטפל בילדים. ההפרדה הזו בין הנאמנות עוזרת למנוע הרבה קונפליקטים אחר כך, אם מתאימים לכל אדם את התפקיד שהוא טוב בו. הרבה אנשים מגיעים לכתוב צוואה אחרי שעברו תאונה וראו את המוות לנגד עיניהם או חוו טרגדיה במשפחה או במעגל החברתי הקרוב. אירוע כזה, שגורם לך להבין כמה הכול שבידך, גם בגילאים צעירים, גורם לאנשים להבין שחשיבה ארוכת טווח היא חיונית. לכל מי שיש דירה כראי לעשות צוואה."

חופש פעולה ללה"בים

מי שעוד עשתה צוואה היא עו"ד טלי סיון להב ממשדרה של רות ריינולדס. "אנשים עושים צוואה כדי להגן על בן הווג שהם אוהבים", היא מסבירה את השיקולים שהנחו אותה. "לפי חוק הירושה, הילד זכאי לחצי מהרכוש וכן הווג לחצי השני. אם אני רוצה למנוע מצב שבו אני הולכת לעולמי והילדים שלי בגיל 18-19 ידרשו לפנות את אבא שלהם מהבית, מבלי שתהיה לו שליטה על זה, כדאי לי לחשוב על האפשרות הזו בצוואה."

את באמת חושבת שהם יעשו כזה דבר?

"הילדים שלי עוד קטנים, הם רק בני חמש ותשע, אנחנו משפחה

אוהבת והכול בסדר, אבל דווקא בגלל שאני עובדת בתחום הזה, ורואה את הרברים האלה קורים, אני מרגישה חובה להגן עליי ועל המשפחה שלי מפניהם. יש קרעים אימים בין הורים וילדים, ואף אחד לא חושב שבמשפחה שלו זה יקרה. נכון, זה מקרי קיצון, אבל ראיתי ילדים שבגיל צעיר מפנים הורה מהבית, ולא בגלל שהוא צריך ללכת לבית אבות, אלא כי הם רוצים את הדירה. אני החלטתי שאני לא רוצה להשאיר דבר ליד המקרה. כבר היו מקרים ששני בני הווג נהרגו באיזו תאונה מחרידה. "במקרה שלי, ההורים שלי לא

"הרבה אנשים מגיעים לכתוב צוואה אחרי שעברו תאונה וראו את המוות לנגד עיניהם או חוו טרגדיה במשפחה או במעגל החברתי הקרוב", אומרת עו"ד נטלי דוידאי [מימין]. "אירוע כזה, שגורם לך להבין כמה הכול שבידך, גם בגילאים צעירים, גורם לאנשים להבין שחשיבה ארוכת טווח היא חיונית. לכל אדם שיש דירה כדאי לעשות צוואה"

לו את קניית היאבטה, ואת מרבאת אותו עם תסריטים שחורים.

"נכון שזה פוגע באופוריה", היא צוחקת, "אבל לאט-לאט זה מחלחל והם חוזרים."

"זה כלי לניהול פיננסי של משפחה", אומרת גם עו"ד שלומית פירשטיין טייאר, "כמו שאנשים מבינים היום שצריך ביטוח חיים וביטוח מנהלים, אנשים מתחילים להפנים גם את הצורך בצוואה. אנחנו מרצים על זה הרבה בחברות הייטק, מומינים אותנו לדבר על צוואות בפני הברה בני 30-40, והרבה מאוד באים. מספיק שיהיה לך בן זוג שלושה חודשים כדי שנכסים יעברו אליו אם תמותי. זה נושא שמטריד אנשים צעירים שמחליפים בני זוג, ולא רוצים שמערכת יחסים זניחה יחסית תשתלט להם על הנכסים שהספיקו לצבור."

ברילוקיישן, וכשיש ילדים, העניינים מורכבים אפילו יותר. "אנחנו פיננסי הרבה צוואות לאנשים שמתכננים ברילוקיישן לארצות הברית, כי אם קורה שם אסון להורים, ואין למשפחה מסמכים מסודרים שמגנים מה לעשות במקרה כזה, רשויות הרוחה לוקחות את הילדים אליהן", אומרת עו"ד כ"ץ, "ולא משנה אם יש סכא וסכתא שמוכנים לטוס ולקחת את הילדים או מה החוק בארץ המוצא שבה יש לכם אזרחות. קורם הרווחה תיקח אותם, ואז העניינים מתחילים להתגלגל."

"אצל אנשי הרילוקיישן, הכסף הוא כמעט נון-אישיו - גם בגלל שהם מתייחסים למה שיש להם בארץ כאל משהו זניח, כי אני את הכסף הגדול הולך לעשות בחו"ל, וגם בגלל שההתמקדות בצוואה היא במי שיטפל בילדים, ואת עניין הכסף והנכסים הם עושים על הדרך."

מה מייצר יותר קונפליקטים בין בני זוג - החלטות לגבי הטיפול העתידי בילדים או לגבי חלוקת הכסף?

"הקטע של האפורטופוסט על הילדים הוא מאוד קשה. אחותי או אחותך? ההורים שלי או שלך? זה מאוד רגיש ומציף לא מעט דינמיקות משפחתיות". אנשים נפרדו בגלל ויכוחים תיאורטיים כאלה? "לא, במקרה הגרוע מחליטים לוותר על הצוואה, וברוך כלל מתפשרים. אבא שלך תטפל בילדים כי הם יותר קשורים אליה, ואבא שלי יטפל בכסף, כי בצד שלך לא מבינים כלום בכסף."

יש אנשים שבותבים צוואה וכן הווג בכלל לא יודע ממנה?

"ברוב המשפחות אין טרות. מי שמסתיי, יודע למה הוא עושה את זה. יש לנו לקוחות שלא סיפרו, ואני כבר יודעת שבעתיד אני אעבוד מאוד קשה ואיחשף להרבה רמעות, כשהצוואות האלה ייחשפו ויגיעו כנראה לבית המשפט."

עו"ד משה אלפסי, יו"ר ועדת הנוטריונים בלשכת עורכי הדין, מעריך ש'צעירים שחו

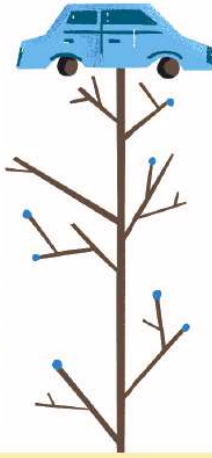
צעירים, ואחותי חיה בחו"ל. אני רוצה שיהיו הוראות ברורות לגבי מי ימונה לאפורטופוסט. בית המשפט לא חייב תמיד לכבד את זה, והוא רואה בראש ובראשונה את טובת הילד, אבל מטבע הרברים, הוא ייתן עדיפות ראשונה לבריאת האפורטופוסט שביקשתי". נושא נוסף שגורר עיטוק תדיר יותר בצוואות הוא מודל המשפחה החדשה, שמכיל להט"בים, הורות יחידנית או אנשים שחולקים הורות. "אלה אנשים שההורות שלהם יותר ממוסמכת, גם אם בלית ברירה, וצוואות הפכות לחלק מאותם מסמכים שמגדירים אותם כמשפחה", אומרת עו"ד רויטל כ"ץ. "דווקא בגלל שהחוק לא תמיד מכיר בכך או בת הווג שלהם כהורה הנוסף לילד, הצוואה הישראלית שנותנת חופש פעולה גדול, מאפשרת להם להוריש לאנשים שהם רוצים ומחשיבים כמשפחה, גם אם המדינה לא מכירה בהם בתור שכאלה."

ר"ד איילת בלכר-פריגת, מומחית לדיני משפחה ומרצה בכירה במרכז האקדמי שערי מרע ומשפט מצננת את ההתלהבות מהדרך העוקפת הזו. "נכון שאפשר לתקן את חוסר ההכרה בחלק מהמשפחות החדשות באמצעות צוואה, אבל זה בגלל שאת יוצאת מהמנה שכולם תל אביבים מתחכמים, ומתעלמת מהשכבות המחולשות שבכלל לא מודעות לכל זה. אני לא יודעת מה הנתונים בישראל, אבל בארצות הברית יש נתונים מרהיבים בהקשר הזה. רוב המשפחות הלהט"ביות הן לא של בני זוג ורוקרים מתחכמים, אלא של לסביות ממדינות הדרום שלא עושות צוואות והבלגן שם חוגג. גם בארץ ראיתי מקרה של זוג גברים שחי יחד ארבעים שנה, וכשאחד מהם נפטר ללא צוואה, הוויכוח בין המדינה לבין הווג שנתר על הדירה הקטנה שלהם בטבריה הגיע לבית המשפט. מאוד תלוי מה את רואה לנגד עינייך, את תל אביב או את הפריפריה."

קריטי ברילוקיישן

קבוצה מתחכמת נוספת שנכנסה בשנים האחרונות לשוק הצוואות היא זו של ההייטקיסטים, והיא מתחלקת לשני סוגים - אנשי האקזיט ואנשי הרילוקיישן. "אני מלווה אנשים משלב טרום האקזיט ועד אחרי שנגרעו מהמכירה והם חושבים מה לעשות עם ההון החדש", אומרת דוידאי. "בשלב הזה, אנחנו גם מעלים בפניהם את נושא הצוואות. ואז את רואה את החרדה - עובי, אני צעיר, מה זה קשור, אני בדיוק מקים סטארטאפ חדש".

הוא בא אלייך שתסדירי



חמש עובדות שצריך לדעת על צוואות

1. לא תכתב צוואה? לפי החוק, רכושך יחולק בין בת זוגך [50%] לילדיך [50%]. זו ברירת המחדל
2. החוק הישראלי מאפשר חופש פעולה נרחב בנושא צוואות. זו ההזדמנות להכיר באנשים שבהם אתה רואה כמשפחה, גם אם המדינה לא מכירה בהם ככאלה
3. אתה אף פעם לא עני מדי מבדי לעשות צוואה, תמיד יש מה להשאיר. אפילו הוראות לגבי אופי הקבורה
4. הסכם ממון רלוונטי רק בשאתם בחיים. אם אין צוואה שממשיכה אותו, חלוקת הרכוש תהיה לפי סעיף 1
5. אחד הדברים הכי אמוציונליים בצוואות הוא חלוקת התכשיטים. השעון מהבר מצווה והשרשרת מהסבתא לעולם יהיו בעלי ערך רגשי גדול